

TTO - PGS.TS Nguy n VΛ LđSng - ch t ch h i ổ ng khoa h c Trđ ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (ỔHQG Hà N i), cho r ng vi c phát hi n, b i dđ ng nhân tài ốang b hi u sai.

Cùng v i vi c phát hi n và b i dđ ng, nhi u ý ki n cho r ng Nhà n c c n có chính sách đ u t bài b n cho các tài năng đ h có th phát huy năng l c c a mình - nh: NH HÙNG

V n ng h duy trì nh ng ngôi tr ng nuôi dđ ng [nhân tài](#) , nh ng PGS.TS Nguy n Vũ L ng - ch t ch h i đđ ng khoa h c Tr ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (ĐHQG Hà N i) - cho r ng vi c phát hi n, nuôi dđ ng nhân tài đang b hi u sai.

Trao đ i v i Tu i Tr , PGS.TS Nguy n Vũ L ng cho bi t:

- Năm 1965, Th t ng Ph m Văn Đ ng đã ng h vi c thành l p tr ng chuyên, l y đó là cái nôi nuôi dđ ng nhân tài cho đ t n c, đã 55 năm trôi qua nh ng tôi v n cho r ng quan đ i m đó là đúng và cũng nh có s ch đ o đó mà Tr ng THPT chuyên Khoa h c t nhiên (tr c đây ch là kh i chuyên Khoa h c t nhiên c a ĐHQG Hà N i - PV) đã có nhi u th h h c sinh thành đ t, đang có nh ng đóng góp nh i u lĩnh v c, trong đó có lĩnh v c nghiên c u khoa h c.

Đ n nay h th ng tr ng chuyên có c các t nh thành. Có nh ng tr ng chuyên đ c đ u t to đ p, nh ng tôi l i th y h c sinh chuyên bây gi không b ng h c sinh chuyên c a 10-20 năm tr c.

N u quan ni m tr ng chuyên m ra ch đ l p đ i tuy n nh m đi thi là sai l m và nhân tài cũng không có nghĩa ch là nh ng ng i đi thi đ o t gi i. Gi i th ng, huy ch ng có đ c t các cu c thi qu c t , khu v c ch là m t th c đo đ i v i các tr ng chuyên khi h c sinh c a ta đ c tham gia các sân thi chung v i h c sinh các n c.

Ph i là nSi t o nên thách th c, óam mê

*** V y theo ông, m t ngôi tr ng b i đ ng nhân tài ph i nh th nào?**

- Tr c đây tr ng chuyên th ng đ c ph huynh thích vì môi tr ng h c t p lành m nh, h c sinh có đ i u ki n phát tri n, c m th y h nh phúc vì khi h c t p tr thành đam mê thì s khi n ng i h c h ng thú, theo đ i. Tuy nhiên, bây gi không ph i tr ng chuyên nào cũng là m t môi tr ng nh th .

Quan đ m ph i vào đ c tr ng chuyên, ph i vào đ c đ i tuy n, ph i đi thi có gi i đôi khi i làm thui ch t nh ng kh năng riêng c a m i h c sinh. Vì nhân tài không ch là nh ng h c sinh trong đ i tuy n đi thi h c sinh gi i trong và ngoài n c, mà có th là nhi u h c sinh khác v i nh ng th đ c trang b thành công c các lĩnh v c khác c a đ i s ng.

Thí sinh Nguy n C nh Hoàng, THPT chuyên Phan B i Châu (Ngh An), r ng r tr v trong vòng tay ng i thân và th y cô giáo sau khi giành huy ch ng vàng k thi Olympic toán qu c t 2017 - nh: NGUY N KHÁNH

Tôi không thích t "tr ng chuyên" mà cho r ng nên đ i nó thành tr ng b i đ ng nhân tài hay m t tên g i khác đúng h n. Và ngôi tr ng đó theo suy nghĩ c a tôi tr c h t ph i là môi tr ng đ h c sinh hình thành, hoàn thi n nhân cách t t, là môi tr ng quan h th y trò trong sáng, ng i th y không ph i là các "ngôi sao" mà ch là ng i h tr đ trò phát tri n, thành công.

Nó không ph i đ ch đ y nh ng ki n th c cao siêu, mà cũng đ y n i dung ki n th c c b n nh tr ng ph thông khác, ch là cách th c th c hi n ph i đ c bi t, hi u qu .

Nhậ ng hậ c sinhậ u tú cậ a trậ ng chuyên đi thi quậ cậ có giậ i cũng không phậ i nhậ ng ngậ i có kiậ n thậ c chuyên sâu nhậ mậ t nhà khoa hậ c mà chậ là nhậ ng hậ c sinh nậ m kiậ n thậ c cậ bậ n vậ ng vàng và khéo léo trong vậ n dậ ng.

Điề u quan trậ ng mà nhậ ng nậ i nuôi dậ ng nhân tàiậ o nên cho hậ c sinh là đậ a ra nhậ ng thách thậ c đậ hậ c sinh biậ t cách vậ t qua thách thậ c, truyậ n cho hậ c sinh sậ đam mê và theo đườ i đậ n cùng đam mê đó.

**** Trong bậ i cậ nh hậ n nay, theo ông, vậ c nuôi dậ ng nhân tài đậ có nhậ ng đóng góp hậ u ích cậ n phậ i nhậ thậ nào?***

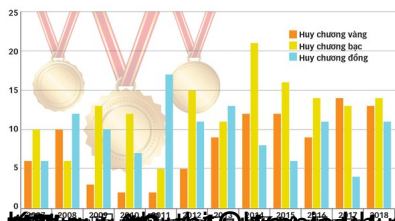
- Bây giậ chúng ta đã quen khi nghe nói vậ cách mậ ng 4.0. Vậ y đậ có nhân lậ c chậ t lậ ng, có nhân tài đápậ ng sậ thay đượ i hậ ng tậ i mậ t nậ n công nghiệ p 4.0 có nghĩa con ngậ i phậ i có trình đậ , tâm thậ đậ làm chậ kậ thuậ t công nghiệ .

Mậ c tiêu đậ t ra vậ i hậ c sinh trậ ng tôi là giậ i khoa hậ cậ nhiên, tin hậ c, ngoậ i ngậ , có khậ năng hòa nhậ p, chia sậ vậ i cậ ng đậ ng, có khậ năng hậ p tác, khậ năng thuyậ t phậ c, dậ n đậ t đậ góp phậ n kiậ nậ o xã hậ i.

Ngoài ra, bao trùm lên tậ t cậ , phậ i rèn luyậ n đậ hậ c sinh có nhân cách tậ t. Không có nhân cách tậ t thì giậ i cũng không thậ có đóng góp có ích cho cậ ng đậ ng, cho đậ t nậ c.

Vậ thậ trong chậ ng trình dậ y hậ c, không chậ có dậ y các môn chuyên mà cho hậ c sinh tham gia hoậ t đậ ng nghiệ n cậ u khoa hậ c, hoậ t đậ ng cậ ng đậ ng, đậ a ra các vậ n đậ có ý nghĩa vậ i cuậ c sậ ng đậ hậ c sinhậ ng đậ ng kiậ n thậ c giậ i quyậ t...

Và đậ giúp hậ c sinh quen vậ i vậ c vậ t qua thách thậ c, nuôi dậ ng đam mê, không thậ chậ xây dậ ng mậ t con đậ ng hậ cậ p đậ dàng quá mà phậ i khó dậ n đậ thách thậ c luônậ phía trậ c.

Nên b ̣ chính sách t ̣y n th ̣ ng OH

*** Lâu nay ngành GD-ĐT v ̣ n xem thành tích h ̣ c sinh gi ̣ i qu ̣ c t ̣ , khu v ̣ c là th ̣ c đo ch ̣ t l ̣ ng giáo d ̣ c. Nh ̣ ng đ ̣ lu ̣ n l ̣ i cho r ̣ ng cách chúng ta rèn l ̣ y n và đ ̣ a h ̣ c sinh đ ̣ n các sân thi qu ̣ c t ̣ , khu v ̣ c ch ̣ là vì c "l ̣ y n gà ch ̣ i" ch ̣ không ph ̣ i b ̣ i đ ̣ ng nhân tài. Nhìn ra th ̣ gi ̣ i, th ̣ y th ̣ y m ̣ c tiêu c ̣ a h ̣ c sinh các n ̣ c khác trong các k ̣ Olympic nh ̣ th ̣ nào?**

- Các n ̣ c h ̣ đ ̣ a h ̣ c sinh đ ̣ n các k ̣ thi Olympic gi ̣ ng nh ̣ đ ̣ ngày h ̣ i c ̣ a nh ̣ ng ng ̣ i thông minh. Đó ch ̣ là c ̣ h ̣ i giao l ̣ u, h ̣ c h ̣ i, kích l ̣ các h ̣ c sinh có năng khi ̣ u n ̣ l ̣ c theo đ ̣ i đam mê.

Gi ̣ i th ̣ ng không ph ̣ i m ̣ c tiêu quan tr ̣ ng s ̣ 1 c ̣ a h ̣ . Cũng chính vì th ̣ , nhi ̣ u n ̣ c cũng có h ̣ th ̣ ng tr ̣ ng chuyên nh ̣ ng h ̣ không ch ̣ chú tâm l ̣ y n đ ̣ i t ̣ y n đ ̣ i thi nh ̣ chúng ta.

H ̣ c sinh trao đ ̣ i bài sau khi thi t ̣ i k ̣ thi h ̣ c sinh gi ̣ i qu ̣ c gia c ̣ p THPT năm 2018 - ̣ nh: NH ̣ HÙNG

*** Và đ ̣ đ ̣ a m ̣ c tiêu b ̣ i đ ̣ ng nhân tài v ̣ m ̣ c tiêu đúng thì có nên thay đ ̣ i vì c khuy ̣ n khích h ̣ c sinh gi ̣ i b ̣ ng chính sách t ̣ y n th ̣ ng, ̣ u tiên xét t ̣ y n ĐH nh ̣ h ̣ n nay không?**

- Có chính sách nh ̣ th ̣ nên m ̣ i có tình tr ̣ ng t ̣ y n ch ̣ n vào đ ̣ i t ̣ y n và l ̣ y n thi đ ̣ đo ̣ t gi ̣ i

mᄁ t cách không chính xác. Nhᄁ ng năm gᄁ n đây hᄁ c sinh có giᄁ i trong hᄁ i thi khoa hᄁ c kᄁ thuᄁ t quᄁ c gia và quᄁ c tᄁ cũng đᄁ c ᄁ u tiên xét tuyᄁ n, tuyᄁ n thᄁ ng. Thᄁ nên cũng có chuyᄁ n hᄁ c sinh đᄁ ng ký sᄁ n phᄁ m đᄁ thi nhᄁ ng nhᄁ vᄁ ngᄁ ᄁ i khác làm.

Viᄁ c đᄁ tuyᄁ n ĐH phᄁ i đᄁ các trᄁ ᄁ ng ĐH quyᄁ t đᄁ nh tuyᄁ n chᄁ n theo các tiêu chí phù hᄁ p vᄁ i đᄁ c thù ngành nghᄁ . Vì có nhᄁ ng hᄁ c sinh đᄁ c tuyᄁ n thᄁ ng nhᄁ ng môn hᄁ c mà hᄁ c sinh đó có năng khiᄁ u có phù hᄁ p vᄁ i lĩnh vᄁ c đào tᄁ o cᄁ a ngành mà các em đó đᄁ c tuyᄁ n thᄁ ng đâu. Tôi cho rᄁ ng chính sách này nên bᄁ . Hᄁ c sinh có giᄁ i thᄁ ᄁ ng có thᄁ có bᄁ ng khen, chᄁ ng nhᄁ n đᄁ lᄁ u hᄁ sᄁ , lý lᄁ ch cho hᄁ c sinh...

*** GS B ch Thành Công** (chᄁ tᄁ ch Hᄁ i đᄁ ng chᄁ c danh giáo sᄁ ngành vᄁ t lý):

Không nên quá o tᄁ ng v nh ng t m huy chᄁSng

Nhiᄁ u ngᄁ ᄁ i lo lᄁ ng hᄁ c sinh Viᄁ t Nam đᄁ t giᄁ i cao tᄁ i các kᄁ thi Olympic quᄁ c tᄁ nhᄁ ng rᄁ i đᄁ ᄁ ng dài vᄁ sau lᄁ i không thᄁ y đᄁ u tích ᄁ đầu. Chúng ta cũng cᄁ n bình tĩnh nhìn đᄁ ng giá trᄁ cᄁ a các giᄁ i thᄁ ᄁ ng tᄁ các cuᄁ c thi chᄁ n hᄁ c sinh giᄁ i, thi Olympic quᄁ c tᄁ này. Thành công là cuᄁ c trᄁ ᄁ ng chinh dài hᄁ i, chᄁ không đᄁ ng ᄁ kᄁ t quᄁ mᄁ t cuᄁ c thi, mᄁ t cuᄁ c đua ngᄁ n hᄁ n.

Xét đᄁ n cùng, các kᄁ thi này cũng chᄁ đᄁ t ra các bài toán đã có lᄁ i giᄁ i đᄁ tìm kiᄁ m và lᄁ a chᄁ n ngᄁ ᄁ i có khᄁ năng tìm ra lᄁ i giᄁ i nhanh nhᄁ t cho bài toán có sᄁ n trong thᄁ i gian nhᄁ t đᄁ nh. Còn sᄁ thành công tᄁ ᄁ ng lai lᄁ i đᄁ a vào sᄁ sáng tᄁ o, sᄁ phát hiᄁ n, tìm tᄁ i cái mᄁ i chᄁ a ai biᄁ t, chᄁ a ai tìm ra. Không ai vᄁ đích ngay tᄁ đᄁ m xuᄁ t phát nên hᄁ u quᄁ sai lᄁ m cᄁ a truyᄁ n thông quá ghê gᄁ m vᄁ các cuᄁ c thi hᄁ c sinh giᄁ i sᄁ đᄁ n đᄁ n nhᄁ ng ᄁ o tᄁ ᄁ ng mà chúng ta cᄁ n sᄁ a chᄁ a lâu dài.

*** Ông Ổ ng T Ân** (giám đᄁ c đᄁ u hành Quᄁ quᄁ c gia vᄁ đᄁ i mᄁ i giáo dᄁ c phᄁ thông Viᄁ t Nam):

Nhi u nSi m c b nh thành tích tr m kha

M t tích c c n i b t c a tr ng chuyên là cung c p thành viên đ i tuy n Vi t Nam tham d các k thi Olympic khoa h c qu c t . Các đ i tuy n đã g t hái đ c nhi u huy ch ng qua các k thi. Nh ng tr i qua m y ch c năm, nh ng b t c p c a tr ng chuyên ngày càng th y rõ.

Tuy nói là đào t o toàn di n, nh ng th c ch t h chuyên là "d y chuyên" và "h c chuyên", ch chuyên sâu vào m t môn h c, đ n chuyên. B n ch t là tr ng chuyên bi t, là t p trung ngu n l c d y đ n chuyên. B i v y cho t i nay, đã quá n a th k t n t i, v n ch a có m t khái ni m chính xác và đ y đ v m t ng nghĩa cho khái ni m: tr ng chuyên là gì?

Nhi u đ a ph ng m c b nh thành tích tr m kha. L y đo l ng ch t l ng h chuyên b ng nh ng t m huy ch ng, b ng s l ng các gi i h c sinh gi i qu c gia. Năm nay thành tích ph i cao h n năm tr c, đó là m nh l nh c a lãnh đ o nhi u đ a ph ng.

N u v n duy trì h th ng tr ng chuyên thì c n thi t k l i. Theo đó, vi c t ch c quá trình d y h c ph i đi theo các nguyên lý c b n c a giáo d c hi n đ i. D y h c qua ho t đ ng và qua tr i nghi m. D y h c sinh cách h c, cách nghĩ và cách s ng, cách làm ng i. Phát tri n cho h c sinh các năng l c t h c, phán đoán, h p tác, giao ti p và công ngh . Nh ng n i trình đ t duy c a h c sinh m m i s chuy n sang m c cao h n, đó là giáo d c năng l c ho c giáo d c giá tr cho h c sinh.

Và m t đi m n a là c n thay đ i i ph ng th c thi cho h chuyên. Không th duy trì cách t ch c và n i dung thi h c sinh gi i qu c gia nh hi n nay, nó quá đi sâu vào h c thu t. Có th ti p t c tham gia các k thi Olympic khoa h c qu c t . Tuy nhiên nhi m v này nên giao cho s ít các tr ng ĐH th c hi n, ch ng h n nh Tr ng THPT chuyên ĐH Khoa h c t nhiên Hà N i, Tr ng THPT Năng khi u ĐHQG TP.HCM, Tr ng THPT chuyên ĐH S ph m Hà N i. Đây là các đ a ch có r t nhi u ti m năng và th c ti n đ d y h c chuyên sâu m t môn, theo h ng hàn lâm. Quan đi m này phù h p v i nhi u n c.

V n ố không ph i ố t gi i...

T i Singapore hay Malaysia, h c sinh đ c đ u t nh u đ r n luy n th m nh ho c s thích m t lĩnh v c nh t đ nh. Nh ng h phát tri n theo mô hình "câu l c b ", n i h c sinh có không gian đ sinh ho t, h c t p, nghiên c u sâu h n v môn h c. Vì v y công th c đào t o này giúp h c sinh phát huy kh năng tìm tòi, làm vi c nhóm và t th chinh ph c, ch không ph i đ c luy n đ m gi i.

Câu chuy n t ng t di n ra Nga, n i các đ i nhóm l a h c sinh có "truy n th ng" giành gi i cao t i các cu c thi công ngh , l p trình, th ng đ c h tr nghiên c u và h c t p ch không ph i luy n gi i đáp nh ng câu h i có s n.

Noel, m t nhà báo t i Malaysia ng h các cu c thi qu c t , nói v i Tu i Tr : "T i Malaysia không có các l p h c đ c bi t (đ d thi), nh ng có các câu l c b nh câu l c b toán h c. Các câu l c b này là nh ng nhóm s đ i di n cho các tr ng tham gia đ thi.

Các h c sinh nên tham gia đ thi vì đ u đó giúp h xây đ ng cá tính, giúp h c sinh m r ng ki n th c. V n đ không ph i là giành gi i, mà là s chu n b cho h c sinh m t tâm th mu n v n lên đ t thành tích h u hình".

Th đ ng cao nh t b ng 50 l n m c lSng cS s

- H c sinh đ t 2 huy ch ng vàng th gi i trong k thi Olympic các môn h c, nghiên c u khoa h c k thu t hay k thi tay ngh s đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng nh t.

- H c sinh, sinh viên đ t huy ch ng vàng th gi i s đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng nhì. H c sinh, sinh viên đ t huy ch ng vàng châu Á ho c huy ch ng b c th gi i đ c t ng Huân ch ng Lao đ ng h ng ba.

- H c sinh, sinh viên đ t huy ch ng vàng Đông Nam Á ho c huy ch ng b c châu Á ho c

huy ch ng đ ng th gi i đ c t ng b ng khen Th t ng Chính ph .

Bên c nh đó, m c khen th ng h c sinh, sinh viên đ t gi i th gi i nh sau: huy ch ng vàng b ng 50 l n m c l ng c s ; huy ch ng b c: 33 l n m c l ng c s ; huy ch ng đ ng: 22 l n m c l ng c s ; khuy n khích: 12 l n m c l ng c s .

Đ i v i h c sinh, sinh viên đ t gi i châu Á, m c ti n th ng nh sau: huy ch ng vàng: 33 l n m c l ng c s ; huy ch ng b c: 22 l n m c l ng c s ; huy ch ng đ ng: 12 l n m c l ng c s ; khuy n khích: 7 l n m c l ng c s .

(Theo d th o ngh ố nh v ch ố khen th đ ng ố i v i h c sinh, sinh viên ố t gi i trong các k thi qu c gia, qu c t).

VĨNH HÀ - NG C HÀ - M NH Đ C